

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Afprøvning og vurdering af anvendeligheden af fejlfindingsværktøjet "Evaluate your rearing strategies" udviklet af bl.a. Université de Montreal, til brug i vurderingen af kalveholdet i danske malkekvægsbesætninger

Bedrift	Kalvedødelighed	Motivation	Staldforhold	Management	Værdi af værktøj
Besætning 1	Tidligere høj. Efter iværksættelse af systematik og handlingsplaner er dødeligheden nu lav.	God	Fælles kælvningsboks	Generelt god systematik. Sen malkning af nykælvere. Manglende tilvækstkontrol.	Værdiskabende
Besætning 2	Ret høj dødelighed.	Begrænset. Modstridende interesser, uklar ledelse og arbejdsfordeling.	Rodede opstaldningsforhold. Kalve i mange forskellige suboptimale hjørner.	Manglende rengøring. Mangelfuld hygiejne. Fravær af acceptable råmælksrutiner. Mangelfuld fodring. Ingen klare mål eller opfølgning på tilvækst.	Mangler ledelsesstruktur og overblik. Ikke klar til nye indspark.
Besætning 3	Dødelighed faldet over 3 år (nu opstaldning udenfor).	Begrænset motivation – "Det går godt".	Elendige kælvningsforhold i vinterperioden. Fin opstaldning af småkalve i enkelthytter og fælleshytter under halvtag.	Fravær af acceptable råmælksrutiner. Suboptimale fodrings og fravæningsrutiner.	Ser ikke behov for ændringer.
Besætning 4	Dødelighed tidligere høj (tidl. ejer), nu lav.	Høj	Fin nybygget kalvestald.	Høj grad af systematik og god ledelse.	Bekræftelse af gode rutiner.

				Sen malkning af nykælvere	
Besætning 5	Høj		Fælles kælvningsboks, der er overbelagt. Overbelægning i kalvebokse.	Mangelfuld hygiejne i kælvningsboks. Sen råmælkstildeling til en del kalve. Minimalt lager i råmælksbank. Ikke styr på tildelte mælkemængder. Mælk fra antibiotikabehandlede køer anvendes til kalve. Mangelfuld vandtildeling.	Tvivlsom. Landmand mangler overblik og overskud.
Besætning 6	Periodevis høj.	Frustration frem for motivation.	Fælles kælvningsboks. Overbelægning i kalvebokse.	Lidt lav mælkemængde. Mangelfuld vandtildeling. Kort fravæning (2 dage). Ingen mål for tilvækst.	Udpeger væsentlige indsatsområder.
Besætning 7	Høj	Moderat. Føler sig begrænset af mangel på tid.	Fælles kælvningsboks med dårlig hygiejne.	Sen flytning fra kælvningsboks. Meget lidt råmælk (1½ liter – Colaflaske). Sen malkning af nykælvere – først efter afgang af efterbyrd.	Værdifuld.
Besætning 8	Lav	Mener, at de har optimeret.	Fælles kælvningsboks. Kraftig overbelægning i flere kalvebokse.	God systematik, men... Kun én gang råmælk (4 liter) indenfor de første 24 timer. Kun én daglig fodring. Mælk fra behandlede køer anvendes til kalve efter pasteurisering. Store kalvehold (op til 30 stk.). Brat fravæning (2-3 dg). Vand kun om eftermiddagen. Manglende mål for tilvækst.	Udpeger væsentlige forbedringspunkter.
Besætning 9	Lav	Begrænset. "Det kører fornuftigt".	Fælles kælvningsboks.	Mælk anvendes i tilbageholdelsesperioden efter behandling (upasteuriseret). Manglende opfølgning på tilvækst.	Bekræftelse af gode rutiner.

				Fravæning på en uge.	
Besætning 10	Høj		Fælles kælvningsboks.	Mangelfuld hygiejne i kælvningsboks. Mangelfuld tildeling af foder og vand. Manglende vask og desinfektion af kalvebokse og inventar.	Væsentlige indsatsområder fundet.
Besætning 11	Høj		Fælles kælvningsboks.	Mælk fra behandlede køer anvendes til kalve. Mælkemængde kan med fordel øges (nu: 3 x 2½ liter). Lav kraftfodertildeling, men supplerende ko-foder. Manglende mål for tilvækst.	Væsentlige forbedringspunkter fundet.
Besætning 12	Svingende. Nu høj		Fælles kælvningsboks.	Ingen tilsyn med kælvninger om natten. Nogle kalve får sent råmælk. Manglende rengøring af kalvebokse. Manglende mål for tilvækst.	Væsentlige forbedringspunkter fundet.

Link til manualen: http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/animalwelfare/Evaluate%20your%20Rearing%20Strategies.pdf.

Manualen består dels af en interviewdel omkring besætningens management, dels af et afsnit, hvor undersøgeren selv registrerer forhold i stalden. Der foretages en vurdering ud fra et særligt pointsystem. De to dele kombineres til sidst i et samlet pointsystem og resultaterne præsenteres i en form for benchmarking, hvor de tildelte point for en række forskellige områder sættes i forhold til det maksimalt opnåelige antal point.

Vurdering af anvendeligheden af de forskellige underområder:

Calving management: Meget anvendeligt, men lidt firkantet i forhold til anvendelse af fælles kælvningsbokse.

Newborn calf care: Nogle gode og en del mindre brugbare elementer (bl.a. forhold omkring afhorning).

Colostrum management: Meget anvendeligt. Mangler fokus dog på problemstilling omkring tidspunkt for første malkning.

Separation from dam: Værdisættes ikke i manualen.

Calf feeding: Meget anvendeligt.

Weening: Meget anvendeligt.

Calf housing: Meget anvendeligt. Tager højde for forskellige opstaldningsformer.

Heifer feeding: Ikke afprøvet.

Heifer housing: Ikke afprøvet.

General monitoring of animals: Enkelte gode og en del ubrugelige elementer.

Samlet vurdering af manualen:

Samlet set udgør manualen et godt værktøj til systematisk fejlfinding. Specielt afsnit vedr. kælvning, kolostrum-management, kalvefodring, fravænning og opstaldning har vist sin værdi i afprøvningen.

Hvis manualen skal anvendes som et rutinemæssigt værktøj i Danmark, vil det være nødvendigt at foretage en række tilpasninger.

Samlet vurdering af de besøgte besætninger:

Afprøvningen af manualen har vist, at der er en udbredt mangel på systematik og løbende kvalitetskontrol i kalveopdrættet.

I mange besætninger er der helt åbenlyse fejl og mangler i kalvepasningen. I alle de besøgte besætninger kunne findes forhold, der med fordel kunne optimeres.

Gennemgangen af besætningerne har typisk taget omkring én time. Dertil kommer tidsforbrug til point-givning og opgørelse og kommentering af resultater (ca. 1 time pr. besætning).